

Adviesnota raad – openbaar

Onderwerp	Nieuwe samenwerkingsovereenkomst Rekenkamer Duiven, Doesburg en Westervoort 2023
Zaakdossier	Z/23/035761 - D/23/114828
Portefeuillehouder	Burgemeester L.W.C.M. van der Meijs
Raadsprogramma	4. Bestuur en organisatie
Datum collegebesluit	N.v.t.

Opsteller	Diana Voorhof	E-mail	diana.voorhof@doesburg.nl
Team	Griffie	Telefoonnummer	(0313) 48 13 20

Voorstel

De nieuwe samenwerkingsovereenkomst gezamenlijke rekenkamer gemeenten Duiven, Doesburg, Westervoort 2023 vast te stellen waarmee de raad instemt om:

1. De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage te verhogen van € 0,50 per inwoner naar € 0,75 per inwoner op basis van het inwonertal op 1 januari van dat jaar;
2. De vergoeding voor onderzoek te verhogen van € 60,- per uur naar € 75,- per uur en elke 4 jaar te indexeren;
3. Geen wijzigingen aan te brengen in de overige vergoedingen, maar deze wel formeel in de samenwerkingsovereenkomst vast te leggen.
4. De gevolgen voor 2024 en verder in de primitieve begroting 2024-2027 te verwerken.

Inleiding

Gemeenten zijn verplicht een Rekenkamer in te stellen. De gezamenlijke Rekenkamer van Doesburg, Westervoort en Duiven is ingesteld in 2018. Om met voldoende regelmaat (kwantiteit) onderzoeken te kunnen blijven doen die ook kwalitatief op niveau zijn, moet het budget voor de Rekenkamer aangepast worden. Met goede onderzoeken kan de rekenkamer als een krachtig en effectief instrument van de raden functioneren.

De gemeenschappelijke rekenkamer werkt sinds begin 2018 met hetzelfde budget. De in 2018 vastgestelde vergoeding voor de leden van de Rekenkamer ligt ruim onder het marktconforme tarief. De rekenkamer geeft eveneens het signaal dat een budgetverhoging nodig is om kwalitatief goede onderzoeken te kunnen (blijven) doen. Dit wordt gestaafd door een recent verschenen onderzoeksrapport van onderzoeksbureaus VCVCEI en Berenschot ondersteund door een klankbordgroep met Ministerie van BZK, VNG, Nederlandse vereniging voor Raadsleden en de Vereniging van griffiers.

Doel / meetbaar effect

Het creëren van de juiste voorwaarden en werkomstandigheden op basis waarvan de Rekenkamer goed kan functioneren. De rekenkamer functioneert goed als zij voor de gemeenteraden kwalitatief goede onderzoeken kan uitvoeren naar de doelmatigheid, rechtmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentebestuur. De rekenkamer kan zo een krachtig instrument van de gemeenteraad zijn om (met name) de controlerende taak uit te voeren.

Argumenten

1.1 Breed gedragen landelijk onderzoek schrijft een bijdrage van € 1,30 per inwoner voor.

Er is onderzoek gedaan door bureau CVCEI samen met bureau Berenschot naar professionalisering van de lokale rekenkamers. Hier zijn kaders voor opgesteld waarin ook heldere richtlijnen staan voor budget. Dit onderzoek is breed gedragen door te werken met een klankbordgroep met daarin het Ministerie van Binnenlandse zaken, de Vereniging voor Nederlandse gemeenten, de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden en de Vereniging van griffiers. Op basis van dit onderzoek is per grootte van gemeentes gekeken waar gemiddeld behoefte aan is wat betreft onderzoeken en de kosten hiervan. Op basis van dit onderzoek wordt geconcludeerd dat een gemeente van 50.000 inwoners minimaal een bedrag van €1,30 per inwoner vereist om haar basisfuncties effectief te kunnen uitoefenen en zo de raad bij te staan. Zie ook de bijlage bij het raadsvoorstel.

1.2 Kosten van onderzoeken stijgen.

De kosten van onderzoek nemen toe, mede omdat er veel vraag is naar onderzoeken. Onderzoeksbureaus vragen hogere bedragen. Vanuit de rekenkamer komt daarom het signaal dat het binnen het huidige budget lastig is om goede onderzoeksbureaus in te zetten en de kwaliteit te (blijven) leveren die ze willen leveren.

1.3 De uurtarieven stijgen indien akkoord wordt gegeven op beslispunt 2.

Als het uurtarief stijgt (beslispunt 2) dan moet meer geld gereserveerd worden uit het totale budget om dit te kunnen bekostigen. Een groter budget is dan nodig om dezelfde werkzaamheden uit te kunnen voeren zodat de rekenkamer niet minder onderzoeken hoeft te gaan doen en ook grote onderzoeken kan blijven uitvoeren.

1.4 Een goed functionerende rekenkamer is een krachtig instrument voor de raden.

Met goede onderzoeken kan de rekenkamer het gemeentebeleid goed onderzoeken op doeltreffendheid en rechtmatigheid. De rekenkamer kan de gemeenteraad helpen als instrument om overzicht en inzicht te krijgen in gemeentebeleid: gaan dingen goed of kunnen dingen wellicht beter? Kortom: door een effectieve rekenkamer met voldoende budget kan de gemeenteraad goed in stelling worden gebracht. Met de decentralisaties is de lokale gemeente bovendien meer beleid gaan uitvoeren waardoor raadsleden ook meer beleid moeten controleren en een toenemende stroom aan informatie moeten verwerken. In deze trend is juist een professionele rekenkamer van belang als hulpinstrument.

1.5 Als beleid efficiënter kan worden uitgevoerd, kan dit op de lange termijn geld besparen.

Uit de onderzoeken naar doeltreffendheid en effectiviteit van het gemeentebestuur kunnen conclusies komen waar ook het college en de uitvoerende organisatie van kunnen leren. Een goed functionerende rekenkamer, met voldoende budget om de basisfuncties uit te kunnen voeren, kan daarom een waardevolle investering zijn.

1.6 Het huidige tarief is niet langer marktconform.

Dit betreft het uurtarief voor de leden van de rekenkamer die ze puur aan onderzoek besteden: het zelf uitvoeren van een onderzoek of uren besteed in de begeleiding van een onderzoek door een extern onderzoeksbureau. Het huidige bedrag is niet langer marktconform voor onderzoekers waardoor een verhoging wordt voorgesteld wat meer richting een marktconform bedrag gaat.

1.7 Met indexatie wordt waarde aangepast aan actuele prijsontwikkelingen.

Hiermee voorkomen we dat het bedrag gelijk blijft terwijl geld meer of minder waard wordt, door bijvoorbeeld inflatie (cijfers CBS).

1.8 Een redelijk bedrag trekt betere onderzoekers aan.

Een meer marktconform bedrag vergroot de kans op kwalitatief goede onderzoekers in onze gemeenschappelijke rekenkamer (er is één vacature).

1.9 De overige financiële bepalingen staan niet in de samenwerkingsovereenkomst.

De overige vergoedingen zijn alleen vastgelegd met een raadsbesluit. Nu de samenwerkingsovereenkomst toch wordt gewijzigd, stellen we voor om die bedragen ook formeel in de samenwerkingsovereenkomst vast te leggen.

Kanttekeningen

2.1 De evaluatie van de gemeenschappelijke rekenkamer (uit 2021) was positief waardoor men de vraag kan opwerpen waarom budgetverhoging nodig is als de rekenkamer reeds goed functioneert. Vanuit de rekenkamer komt echter het signaal dat zij door stijgende prijzen niet dezelfde kwaliteit kunnen blijven leveren met het huidige budget.

2.2 De stijging naar €0,75 cent per inwoner is slechts een kleine stap in de richting van de €1,30 per inwoner die wordt geadviseerd door CVCEI en Berenschot. De klankbordgroep (waarin per gemeente 2 deelnemers vanuit de gemeenteraden zitten) opteert bewust voor een kleine verhoging vanuit de wetenschap dat alle drie de gemeenten akkoord moeten gaan. De kans op voldoende draagvlak bij alle gemeenten is mogelijk groter met een kleine verhoging. Een gemeenteraad kan het voorgestelde bedrag ook amenderen naar een hoger bedrag. We adviseren dan om allereerst in de beslispunten akkoord te gaan met de voorgestelde verhoging en daarnaast een hoger bedrag vast te stellen met de disclaimer dat de andere twee gemeenten hier ook akkoord mee moeten gaan om in werking te kunnen treden. Op deze wijze wordt in ieder geval de minimale verhoging geactiveerd als alle raden akkoord gaan.

2.3 De afgelopen jaren is het budget nog niet overschreden. Resterende bedragen zijn doorgeschoven naar het budget van het volgende jaar. In 2022 was dit bedrag eenmalig hoger omdat een lopend onderzoek is geannuleerd.

2.3 Mochten de raden deze bedragen in de toekomst willen wijzigen dan moet ook de samenwerkingsovereenkomst worden gewijzigd. We schatten echter niet in dat dit frequent zal plaatsvinden.

Financiën

Concreet zou de budgetverhoging het volgende betekenen per gemeente (cijfers CBS inwonertal 2022):

Gemeente	Huidig	2024
Westervoort	€ 7.472	€ 11.208
Doesburg	€ 5.518	€ 8.277
Duiven	€ 12.473	€ 18.709

In Doesburg is in de begroting een bedrag van € 6.600 opgenomen voor de rekenkamer, Dit betekent voor Doesburg een (beperkte) bijraming van ongeveer € 1.700 in 2024. De gevolgen voor 2024 en verder moeten verwerkt worden in de primitieve begroting 2024-2027.

Uitvoering

Planning

Als de raden akkoord gaan, start de budgetverhoging vanaf 2024.

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Samenwerkingsovereenkomst gezamenlijke rekenkamer Duiven, Doesburg, Westervoort 2023
- Bijlage 2: Inspiratiekaders effectieve invulling lokale rekenkamers
- Bijlage 3: Vergelijking andere gemeenten